

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **L. T. Q.,** zastoupeného Mgr. Richardem Polmou, advokátem se sídlem Mladá Boleslav, nám. Republiky 946, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 48 Az 158/2004 – 19 ze dne 8. 9. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1737/VL-08-SE01-2003 ze dne 25. 5. 2004. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 azylového zákona. Soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že důvodem žádosti stěžovatele o azyl byly ekonomické potíže v zemi původu, snaha o legalizaci pobytu a zákaz pobytu udělený cizineckou policií; tyto skutečnosti však nejsou důvodem pro udělení azylu podle § 12 azylového zákona. Soud ověřil, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 cit. zákona. Ve vztahu k neudělení tzv. humanitárního azylu ve smyslu § 14 cit. zákona soud uvedl, že na udělení tohoto typu

azylu není právní nárok; zároveň soud nezjistil, že by žalovaný překročil zákonem stanovené meze správního uvážení, a naopak dospěl k závěru, že žalovaný dostatečně zjistil a posoudil osobní poměry stěžovatele a situaci v oblasti dodržování lidských práv v zemi původu. Soud se ztotožnil i se závěrem krajského soudu o tom, že stěžovatel nenáleží k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky ve smyslu § 91 cit. zákona. Celkově soud dospěl k závěru, že správní rozhodnutí je v souladu se zákonem, a proto žalobu v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

Kasační stížností stěžovatel napadá rozsudek Krajského soudu v Praze v plném rozsahu. Konkrétně namítá, že jediný pohovor ve správním řízení nepostačoval pro vydání správního rozhodnutí. Stěžovatel podle svých slov některým otázkám plně neporozuměl, nechápal jejich právní dosah a obsah a neměl dostatek času na jejich zodpovězení, když navíc u sebe neměl advokáta. Dále stěžovatel zopakoval, že žije v České republice delší dobu, a že z Vietnamu přicestoval za prací kvůli své tíživé finanční situaci. Ve Vietnamu totiž neměl stálé zaměstnání a příležitostná práce mu nestačila na uživení sebe i příbuzných. Jak dále uvádí, ve Vietnamu se zadlužil a má obavu z toho, že pokud se vrátí, hrozí mu vězení, persekuce jeho rodiny a naprostá fyzická likvidace. V České republice se naopak bez problémů začlenil do společnosti, našel si zde ubytování a má tu i přátele. Pokud by se měl vrátit do Vietnamu, není reálná naděje, že by si našel zaměstnání, a nemohl by se tak o sebe a svou rodinu postarat. Navíc by si musel shánět bydlení a zařídit ostatní věci nezbytné pro život. Ve Vietnamu by si nezajistil ani společenské uplatnění. Tyto důvody, svou povahou humanitární, považuje stěžovatel za dostatečné pro udělení azylu. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Požádal rovněž o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel přicestoval do České republiky z Vietnamu v roce 2001, neboť nemohl sehnat práci. O azyl požádal proto, že neměl platné doklady opravňující jej k pobytu. V rámci pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu stěžovatel doplnil, že ve Vietnamu měl velmi nízký příjem, a proto odjel do České republiky za prací. Do země přicestoval s pomocí převaděče, kterému zaplatil z peněz, jež si vypůjčil v bance; tuto půjčku nyní splácí jeho rodiče. Měl jednoroční vízum, které mu zajistil převaděč, po skončení doby jeho platnosti v zemi pobýval načerno. Žádné jiné potíže ve Vietnamu neměl, a to ani se státními úřady. O azyl žádá proto, aby získal doklad k pobytu. Pro případ návratu do vlasti se stěžovatel obává, že by nesehnal práci. Nejvyšší správní soud dále ze správního spisu zjistil, že žádost o udělení azylu byla se stěžovatelem sepsána ve vietnamském jazyce za přítomnosti tlumočníka; to samé platí i o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu, který byl se stěžovatelem ve správním řízení proveden. Stěžovatel byl v rámci pohovoru poučen o svých právech a povinnostech ve správním řízení a prohlásil, že poučení rozumí, nežádá bližší vysvětlení, cítí se zdráv a schopen pohovoru. Na konci pohovoru byl stěžovatel seznámen s obsahem protokolu ve vietnamském jazyce, souhlasil s ním a nežádal další doplnění ani změny. Stěžovatel byl rovněž na počátku správního řízení seznámen s možností obrátit se kdykoliv se žádostí o pomoc na Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a kontaktovat další organizace zabývající se ochranou zájmů uprchlíků.

Ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody jejího podání odkazem na § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dovodil, že ve skutečnosti stěžovatel uplatňuje pouze důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze z pohledu těchto důvodů, avšak důvodnost kasační stížnosti nezjistil.

Nejvyšší správní soud totiž dospěl k závěru, že podmínky pro udělení azylu stěžovateli skutečně splněny nebyly. Žádná ze skutečností, které stěžovatel ve správním řízení uvedl, nenasvědčovala tomu, že by byl ve své vlasti pronásledován, resp. že by měl odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů. Stěžovatel vypověděl o nemožnosti získat ve Vietnamu dobře placenou a stabilní práci. Jestliže stěžovatel z tohoto důvodu opustil svou vlast a vydal se do České republiky hledat zaměstnání, resp. lepší možnosti výdělku, jedná se o důvod čistě ekonomický. Druhým důvodem žádosti stěžovatele o azyl tak, jak jej uvedl ve správním řízení, byla snaha získat oprávnění k pobytu v situaci, kdy mu vypršela doba platnosti víza a kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění. Ekonomické důvody a snahu o legalizaci pobytu v České republice nelze podřadit pod žádný z důvodů uvedených v § 12 azylového zákona, pro které je možno udělit azyl. Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že za těchto okolností bylo možno žádost stěžovatele ve lhůtě stanovené v § 16 odst. 2 azylového zákona zamítnout jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a), resp. g) cit. zákona. Je-li tomu tak, tím spíše byly ve správním řízení splněny podmínky pro neudělení azylu podle § 12 téhož zákona. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s úvahami krajského soudu stran zákonnosti výroku správního rozhodnutí o neudělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 azylového zákona. Na závěru o nenárokovosti tohoto typu azylu nic nemění přesvědčení stěžovatele, že jím uváděné důvody jsou „humanitárního charakteru“. Navíc, část tvrzení stěžovatelem byla uvedena poprvé až v kasační stížnosti. To se týká zejména tvrzení o nebezpečí spojeném se splácením dluhu a o ohrožení života v případě návratu do vlasti. Ve správním řízení naopak stěžovatel uvedl, že peníze si půjčil z banky a že pro případ návratu do Vietnamu se obává pouze nemožnosti získat zaměstnání. Vzhledem k dikci § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, nemohlo být ke shora uvedeným tvrzením obsaženým v kasační stížnosti přihlédnuto. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil, že by krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, a neshledal tak naplnění stěžovatelem fakticky uplatněného důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatele, podle níž jeden pohovor nedostačoval k posouzení jeho žádosti o azyl, když navíc některým otázkám nerozuměl, neměl dostatek času na odpověď a neměl advokáta. Nejvyšší správní soud tuto námitku, jež je svou povahou tvrzeným důvodem kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., důvodnou neshledal. Zjistil totiž ze správního spisu, že pohovor se stěžovatelem byl veden v jeho rodném jazyce za přítomnosti tlumočníka. Stěžovatel byl na počátku správního řízení i před zahájením pohovoru poučen o svých právech, na konci pohovoru mu byl přečten protokol o tomto pohovoru ve vietnamštině, byla mu též dána možnost cokoli opravit či doplnit, čehož však stěžovatel nevyužil. Stěžovatel ve správním řízení ani v žalobě obdobnou námitku neuvedl, resp. z žádného jeho prohlášení ve správním soudním spise nelze dovodit, že by byl nespokojen s průběhem pohovoru k důvodům žádosti o azyl. Stěžovatel navíc v kasační stížnosti, tedy v době, kdy byl zastupován advokátem, v podstatě zopakoval, že důvodem jeho žádosti o azyl byla tíživá ekonomická situace, která však nebyla správně ani žalovaným, ani krajským soudem shledána azylově relevantním důvodem. Za této situace nelze přisvědčit námitce stěžovatele, že by jeden pohovor k posouzení jeho žádosti nepostačoval, že nerozuměl některým otázkám, resp. že nedokázal odhadnout jejich právní dosah vzhledem k tomu, že nebyl právně zastupován advokátem. Z kasační stížnosti lze jednoznačně dovodit, že ani v situaci, kdy byl stěžovatel zastoupen advokátem, a kdy tedy

byly splněny předpoklady pro to, aby mu byla poskytnuta kvalifikovaná právní pomoc a kdy měl nepochybně více času ke zformulování svých argumentů, se jeho argumentace oproti argumentaci ve správním řízení fakticky nezměnila. Tato skutečnost pak svědčí tomu, že skutečným důvodem žádosti stěžovatele o udělení azylu byly ekonomické potíže v zemi původu a snaha získat povolení k pobytu v České republice, jak správně dovodil správní orgán i krajský soud, a nikoli pronásledování, resp. odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 azylového zákona. Celkově tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že správní orgán měl dostatek podkladů pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí, které získal v řádném procesu a které správně posoudil, a neshledal tak naplnění druhého a posledního fakticky uplatněného důvodu kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů neshledal Nejvyšší správní soud důvodnost námitek obsažených v kasační stížnosti stěžovatele, a proto tuto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k dikci § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. října 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu